

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Ecclesia, Qvæ Est in Purgatorio

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. De erroribus circa Purgatorium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53890](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53890)

CAPVT II.

De erroribus circa Purgatorium.

MULTI, & inter se contrarij errores fuerunt de Purgatorio. PRIMVS omnium, qui aliquid sensit contra Purgatorium, videtur fuisse *Aërius*, qui teste Epiphano, hæ. 75. & Augustino hæ. 53. docuit, non esse pro defunctis orandum. Hinc enim sequitur, aut eos non egere precibus, aut non posse iuari, quorum vtrumque Purgatorio repugnat, saltem eo modo existenti, quo ab Ecclesia ponitur.

Disertè autem Purgatorium negauerunt *Waldenses*, vt Guido Camelita. in summa de hæreticis, & beatus Antoninus 4. par. tit. II. cap. 7. §. 2. summæ Theologiæ referunt.

Idem docuerunt *Apostolici* apud B. Bernardum serm. 66. in Cantica. & fortè Waldenses proles sunt Apostolicorum, nam in erroribus, qui eis tribuuntur, conueniunt, & tempore sunt vicini. Nam Waldensium secta exorta est circa annum Domini M. C. LX. iuxta Trithemij Chronicum, vel M. C. LXX. iuxta Guidonem in sua summa, cap. I. & Reynerium, qui floruit ante annos CCC. cuius testimonium vide in fine libri Claudij Cussordij contra Waldenses. Apostolici autem sunt paulò antiquiores, nam exorti sunt tempore B. Bernardi, qui obiit anno M. C. LIII. vocari autem voluisse Apostolicos, etiam ipsos Waldenses, quòd Apostolorum paupertatem sectarentur, manifestum est ex historia ipsorum; apud Æmilium lib. 6. de gestis Francorum, & Abbatem Urspergensem in Chronico anni M. CC. XII.

Idem cum Waldensibus docuerunt eodem tempore *Henricus & Petrus Bruis*, contra quos scribit B. Bernardus epistola 240. & Petrus Cluniacensis in epistola ad omnes Episcopos.

Idem postea docuerunt *Albigenses*, qui tamen non solùm Purgatorium, sed etiam infernum tollebant, testis B. Antoninus 4. part. tit. II. cap. 7. §. 5.

Idem tribuit Wiclefistis, & Hussitis Bernardus Lutzenburgensis in præfatione libri sui de Purgatorio, sed fortasse falsò, cum nihil tale eis tribuat Concilium Constatiense, nec Thomas Waldensis; Æneas autem Syluius, qui inter errores Hussitarum

fitarum hunc etiam numerat libro de origine Boëmorum, cap. 35. videtur confundere Hussitas cum Waldensibus.

Idem tribuitur ~~Armenis & Græcis~~ à Guidone Carmelita in summa de hæreticis, & quanquam Græci ipsi in Concilio Ferrariensi, sess. 1. affirmabant se non negare Purgatorium, sed ignem tantum, & existimare Purgatorium esse locum tenebricosum, & laborum plenum, tamen credibile est Græcos de hac hæresi saltem suspectos fuisse; nam B. Thomas in opusculo contra Græcos refellit etiam hunc errorem, & probat, Purgatorium esse; & in Concilio Florentino, sess. vlt. damnatus est idem error, cum tamen in eo Concilio solum damnati sint errores Græcorum, aut certè de quibus Græci suspecti erant.

Denique Lutherus, & omnes posteri eius, licet in varias sectas dissecti, in hoc tamen conueniunt, vt Purgatorium tollant, quanquam Lutherus ipse valde varius fuit. Nam PRIMO, Purgatorium planè Catholicè admittebat; nam in disputatione Lipsica, quæ adhuc exstat: *Ego, inquit, qui credo fortiter, immò ausim dicere, scio Purgatorium esse, facile persuadeor in Scripturis de eo fieri mentionem.*

DEINDE, Purgatorium admisit quidem, sed multis admittis erroribus. PRIMVS error fuit, Purgatorium non posse probari ex Scripturis. SECUNDVS, animas in Purgatorio nõ esse certas de salute consequenda. TERTIVS, animas in Purgatorio posse mereri, & demereri. QVARTVS, animas in Purgatorio sine intermissione peccare, dum horrèt pœnas, & requiem quærunt. QVINTVS, animas, quæ liberantur per suffragia Ecclesiæ, minus beari, quàm si per se satisfecissent. Isti quinque habentur inter articulos à Leone damnatos in fine.

VLTIMO, simpliciter sustulit Purgatorium, suffragia pro defunctis, & asseruit nullum esse Purgatorium post hanc vitam, sed solum in vita, & in morte; horror enim, & pœna mortis purgat, si quid purgandum superest. Ita docuit in libro de abroganda Missa priuata, vbi dicit, melius esse in totum negare Purgatorium, quàm credere B. Gregorio referenti animarum apparitiones, suffragia petètiuum. & in libro ad Waldenses de Eucharistia: *Cũ, inquit, negatis Purgatorium, damnatis missas, Vigilias, cœnobìa, monasteria, & quidquid per hanc imposturam erectum est, per omnia etiam probò.*

Hoc vltimum sequuti sunt omnes hæretici huius tempo-
ris. Lutherani rigidi, vt Centuriatores, Cent. 1 lib. 2. cap. 4. col.
460. & Cent. 4. cap. 4. col. 304. Lutherani molles, vt Philippus
in locis capite de satisfactione, & Brentius in Confessione
Wirtemberg. capite de Purgatorio. Item Zwingliani apud
Cochlæum in actis Lutheri anni M. D. XXVI. Item Bernardi-
nus Ochinus in Dialogo de Purgatorio. Calvinus lib. 3. Instit.
cap. 5. §. 6. vbi dicit Purgatorium esse exitiale Satanæ commē-
tum, quod Christi crucem euacuat; quod contumeliam non
ferendam Dei misericordiæ irrogat, quod fidem nostram la-
befacit, & euertit. Petrus Martyr in cap. 3. primæ ad Corinth.
duo dicit. PRIMO, siue sit, siue non sit Purgatorium, certè non
esse dogma fidei. SECUNDO, dicit nec esse probabile Purga-
torium existere. Denique Anabaptistæ Trinitarij lib. 2. cap. 1.
ex iis, quos nuper ediderunt anno M. D. LXVII. dicunt Luthe-
rum iecisse fundamentum reformationis Ecclesiæ, cùm Pur-
gatorium, Missas, & similia sustulit: *Fundamentum omnium*
Lutheranorum est, quia tollunt satisfactionem, & discrimen
peccati mortalis à veniali; isto enim fundamento posito, neces-
sario sequitur nullum esse Purgatorium.

Porro non defuerunt, qui adedò Purgatorium probarint,
vt nullas pœnas nisi purgatorias post hanc vitam agnouerint.
Ita Origenes sensit, qui omnibus impiis hominibus, & dæ-
monibus tandem salutem pollicetur, vt refert Epiphanius in
epistola ad Ioannem Hierosolymitanum, & Augustinus lib.
21. de ciuitate Dei, cap. 17. vbi addit aliorum opinionem, qui
non quidem dæmonum, sed hominum tamen omnium pœ-
nas solùm purgatorias agnoscebant. & eodem lib. 21. cap. 13.
dicit eandem sententiam Platoniorum fuisse, nullam vide-
licet esse pœnam post hanc vitam, nisi purgatoriam, & pro-
bat ex illis Virgilij versibus in 6. Æneidos.

Quin & supremo cum lumine vitæ reliquit,
Non tamen omne malum miseris, nec funditus omnes
Corporea excedunt pestes, penitusq; necesse est
Multa diu concretamodis inolescere miris,
Ergo exercentur pœnis, & veterumq; malorum
Supplicia expendunt, &c.

Quâquam in ipsius Platonis operibus aliud legimus; nam
in Phadone, & in Gorgia, tria facit hominū genera eorum,
qui

qui ad iudicium euocantur post mortem. VNVM eorum, qui piè iusteque vixerunt, & hos statim ad insulas beatorum trāsmitti dicit. ALTERVM eorum, qui peccata curabilia perpetrarunt, & hos asserit ad tempus exerceri pœnis, donec scelus eluatur. TERTIVM eorum, qui peccata incurabilia commiserunt, & hos dicit in tartarum deiici in æternū puniendos, quorum supplicia ipsis quidem nihil profint, sed aliis tamen profint ad exemplum. & Virgilius quoque id non tacuit, ubi ait Æneid. 6.

--- Sedet, aeternumq̄, sedebit
 Infelix Theseus Phlegiasq̄, miserimus, omnes
 Admonet, & magna testatur voce per umbras,
 Discite iustitiam moniti, & non temnere Diuos.
 Ac de his satis.

Disputatio tota decem capitibus continetur. PRIMO, ostendemus esse Purgatorium. SECUNDO, id fide tenendum. TERTIO, quibus personis conueniat, an iustis, an peccatoribus omnibus, an quibusdam tantum. QUARTO, de statu eorum qui sunt in Purgatorio, an videlicet certi sint de salutè. QUINTO, possintne mereri ac demereri. SEXTO, de loco Purgatorij. SEPTIMO, de tempore quo durat. OCTAVO, de ipsa pœna, qualis sit, & à quibus infligatur. NONO, de remedio pœnæ. DECIMO, de sepultura corporum.

CAPVT III.

Purgatorium esse probatur ex Scripturis Testamenti veteris.

P R I M V M igitur Purgatorium esse, quinque generibus argumentorum probabimus. Afferemus enim primò, Scripturas Testamenti veteris. Secundò, Scripturas Testamenti noui. Tertio, Concilia. Quarto, Patres. Quintò, rationes, & tum demum soluemus argumenta. PRIMVS locus habetur 2. Machab. cap. 12. ubi posteaquam Scriptura narrauit Iudam Machabæum misisse in Hierusalem 12000. drachmarū argenti in sacrificia pro mortuis expendenda, subiungit: *Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, & à peccatis soluantur.*

Hinc